

Tosissaan tohtoroitu Suomen tapaan

Keski- ja työväenluokasta peräisin olevan yliopistoväen – erityisesti naisten – on väitetty tuntevan jatkuvaa kauhua siitä, etteivät "riitä" omassa ammatissaan, etteivät ole kelvollisia, vaikka ikää ja meriittejä kertyisikin. Ei siis ole ihme, että olin melkein kauhuissani, kun ensi kertaa kuulin, että minusta tulisi Helsingin yliopiston kunniatohtori (*Polities Doctrix Honoris Causa!*) viestinnän laitoksen suosituksesta. Kun tapasin toisen kahdesta muusta valtiotieteellisen tiedekunnan naiskunniatohtorista, hän puhkesi päivitteleämään täsmälleen samaa jopa ennen kuin ehätin esittäytymään. Hänkin tunsu itsensä perin juurin vajavaiseksi!

Tämä mieluinen epäusko oli perusvire matkallani Suomeen toukokuussa (20-28.5.2000). Sen päälle sitten kertyi uskomaton määrä erilaisia rituaaleja ja seremonioita. Purjehdin niiden läpi unenomaisessa tilassa – mutta tempauduin myös niihin mukaan omaksikin yllätyksekseni. Osasyynä epätodelliseen olooni oli epäilemättä se, että minun piti pukeutua kuin 'tyttö', seikka jota olen vastustanut seitsemivuotiaasta lähtien. Tuolloin päädyin pitkän pohdinnan jälkeen siihen, että miesten olisi anatomisesti järkevämpää ja luonnollisempaa pukeutua hameeseen ja tyttöjen housuihin. Ehkä en tässä syvenny enempiä perusteluihin.

Ihana, omituinen tasa-arvoma

Matkani Suomeen oli jo viides. Rakastan tätä omituista maata, jossa toukokuuhun saakka havaintojeni mukaan on aina lunta ja melkein koko päivän pimeää. Ensimmäinen matkani osui 1990-luvun alkuvuosiin. Muistan, että palattuani pohdin vakavasti, voiko maahan muuttaa pysyvästikin. Olin heti kuin kotonani Suomessa. Suomalaiset eivät ehkä itse aina aisti sitä yhteenkuuluvuuden tunnetta, joka tekee vaikutuksen ulkopuoliseen (kyllä, kiistatta sellainen tunnelma on helpompi kehittää homogeenisessä yhteiskunnassa). Samoin Suomen yhteiskunnalliset rakenteet ja toimintaperiaatteet näyttävät johdonmukaisilta ja humaaneilta (kyllä, kyllä, ymmärrän toki, että sellainen on mahdollista ainoastaan, jos suostuu pistämään kapitalisminsa kuriin). Yliopistoihmisenä minua myös viehätti heti ensi kerralla, että Suomessa oli melko ekumeeninen älyllinen ilmapiiri, joka ei ajanut marxilaisia ja heidän kritikoitaan valovuosien päähän toisistaan (kyllä, kyllä ymmärrän tämänkin osin maantieteen ansioksi: tarvitaan vaikutteita Euroopan eri suunnilta, ja historia ensin Ruotsin ja sitten Venäjän alusmaana on sekin pakottanut avartamaan näkemyksiä).

Mutta sittenkin tärkein seikka, joka vaikutti hyvään olooni – tämä kirkastui minulle vasta kolmannella matkalla – olivat suhteet miesten ja naisten välillä. Poissa oli se verhottu sukupuolisota ja tukahdutettu viha, joka kovin usein näyt-

täytyy yhdysvaltalaisessa kontekstissa. En suinkaan väitä, että Suomi olisi saavuttanut tasa-arvon – naisille maksetaan yhä vähemmän ja turhan monet miehet huokuvat ylemmyyttä. Mutta silti minusta tuntuu, että ero on olennainen: voin puhua vapaasti ilman että miehet joiden kanssa keskustelen vähättelevät puheistani tai peräti valmistautuvat hyökkäykseen. Ja koska olen nykyään hyvin varttunut nainen, minua miellyttää suomalaisten miesten luonteva kohteliaisuus myös sellaisia naisia kohtaan, jotka eivät menestyisi missikisoissa.

Puvut ja pää suurennuslasin alle

Nämä ennakoivat kokemukset auttoivat minua myöntymään pukeutumaan "kuin tyttö". En tosin alkuun lainkaan ymmärtänyt järjestelyjen laajuutta ja perinpohjaisuutta. Promootiorituaalit kestivät kolme vuorokautta ja monet perinteet juonsivat juurensa 1680-luvulle. Kaikkiaan 98 maisteria ja 30 tohtoria osallistui tähän valtiotieteilijöiden promootioon. Lisäksi kuusi kunnia-tohtoria sai hattunsa. Vuoden 2000 erikoisuus oli se, että mukana oli myös ensi kerran riemumaistereita ja yksi riemutohtori.

Ensimmäisen kutsun promootioon sain epävirallisesti – olinko halukas ja sopiko aikatauluihini? Hämmentyneessä hurmiossa vastasin myöntävästi. Siinä vaiheessa ei puhuttu miekoista, hatuista ja mekoista. Itse asiassa olin niistä onnellisen tietämätön noin kuusi kuukautta, kunnes sain virallisen kutsun, kolme liuskaa täynnä yksityiskohtia. Joka kolmas sana oli "perinne" tai "perinteinen". Varsinaisen shokki tuli sitten kirjeen lopussa "Valtiotieteellisen tiedekunnan kunnia-tohtorina saatte tohtorin hatun ja miekan juhlallisessa promootioseremoniassa merkinä tiedekunnan korkeimmasta kunnianosoituksesta." Miekka!!! Käytän uhallakin huutomerkkirykelmää, vaikka Wilbur Schramm aikoinaan varoitti minua kasteenraikkaana tohtoriopiskelijana, että jokainen lause, johon huuto-merkki tuntuisi sopivan, tulee jättää kirjoittamatta. Mutta mainita miekasta valaisi minulle äkkiryynnäköllä, etten ollutkaan lähdössä mihinkään amerikkalaisen valmistujaisjuhlaan, jossa osanottajat uuvutetaan kolmen tunnin tylsillä puheilla ja sitten kaikki on ohi.

Mukana oli alustava ohjelma. Ensimmäinen päivää tohtoreiden lounas ja miekanhiojaiset (taas tuo miekka!). Toinen päivä: promootioseremonia, kirkko, illallinen, tanssiaiset, kulku halki kaupungin tervehtimään nousevaa aurinkoa (touku-kuussa aurinko Suomessa nousee puoli viiden tienoissa, sen sain helposti selville). Kolmas päivä: promootiopurjehdus Helsingin saaristossa ja juhla promootorin ja promootiotoimikunnan kunniaksi.

Pukuohjeet olivat uskomattoman yksityiskohtaiset. Miekanhiojaisissa miesten tuli käyttää frakkia valkoisin liivein ja daamien tuli pukeutua iltapukua, joka ei saanut olla valkoinen tai musta. Promootioseremoniassa miehet olivat frakissa mutta mustin liivein ja ilman lakeerikenkiä, kun taas promovoitavien naistohtoreiden tuli pukeutua pitkään mustaan iltapukuun, jossa oli niukka kaula-aukko ja pitkät hihat. Ja "promovoitavat voivat käyttää tärkeimpiä kunniamerkkejään". Promootiossa näin kyllä muutamia jotka olivat lukeneet pukukoodin huonosti tai olivat tietoisesti dissidenttejä: kaikilla miehillä ei ollut lakeerikenkiä, ja ainoastaan yksi satoi miekan vyötäisilleen soljella. Useimmat hosuivat sen kanssa miten sattui, ja moni valitti miekan sotaista symboliikkaa, vaikka virallinen selitys oli että miekka symboloi tieteen vapautta.

Kuten arvata saattaa, minun laajaan (sarkasmia, latojan huomautus) vaatevalikoimaani ei kuulunut minkäänlaisia iltapukuja kaula-aukon laajuudesta riippumatta. Vaeltelin Columbuksen kaupoissa ja kauhistelin hintoja, tällaisia pukimia kun en juuri ollut ennen katsellut. Lopulta löysin ompelijan, joka valmisti minulle kaksi iltapukua sillä tavoin, että ne myöhemmin voidaan muuntaa arkisemmiksi.

Tuskin minua ihan lähiaikoina suomalaisen promotioon uudelleen kutsutaan. Ompelija jopa keksi elegantin tavan peittää tarvitsemäni kaulatuen pukukaasta tehdyllä huivilla. Kun katsoin itseäni koko komeudessaan peilistä, en ollut tunnistanut omaa kuvaani – ja kauhistuksen kauhistus, minusta oli itse asiassa mukavaa pukeutua "tyttömäisesti".

Ystäviä ja yhteisyyden etsintää muumiliivissä

Saavuvin Helsinkiin 21.toukokuuta. Vastaanottajana oli vanha ystäväni Kaarle Nordenstreng, joka kinasteli vaimonsa ja virallisen "isäntäni" Ullamaija Kivikurun kanssa oikeudesta tulla minua vastaan. Kaarle voitti, koska hän katsoi vain itse voivansa puhua immigraatioviranomaiset pyöryksiin ja tulla minua vastaan matkatavara-aulaan saakka. Molemmat tiesivät, etten huonon selkäni tähden pystyisi kantamaan matkatavaroitani edes lyhyttä matkaa. Kaarle voitti ja tervehti kuin tervehtikin jo minua matkatavara-aulassa.

Ennen varsinaista hulinaa vierailuun kuului arkisen akateeminen jakso. Oli lounas ystävien ja yhteistyökumppaneiden Reijo Savolaisen ja Pertti Vakkarin kanssa Tampereen yliopistosta informaatiotutkimuksen puolelta. Tingin ensi keran dieetistä nähdessäni Pertin hätääntyneen ilmeen (loppuviikolla häidin tuskin muistin, että olen elävän ravinnon syöjä), mutta se totisesti kannatti. Meillä upea keskustelu informaatiotutkimuksen nykytilasta. Tämänäyttypiset tuokioiden ovat kotikentälläni niin harvinaisia, että jo tämän tähden kannattaa matkustaa. Kyllä meillä Ohiossakin virallinen liturgia puoltaa tieteidenvälisyyttä, mutta käytäntö suosii täsmälleen vastakkaista käyttäytymistä. Yliopistossani esimerkiksi vuosittaisessa pintojen laskussa – sillä mitataan professorin painoarvo ja näkyvyys – pisteet laskevat, jos kirjoittaa yhdessä jonkun toisen kanssa ja vielä enemmän miinustetaan, jos rohkenee yhteistyöhön toisen alan tutkijan kanssa. Se tieteidenvälisyydestä.

Oli myös luento ja keskustelu viestinnän laitoksella, yleisönä niin opettajia kuin tohtoriopiskelijoita Helsingistä, Tampereelta ja Turusta. Olin ehkä jonkin verran vastuuttomassa ja euforisessa tilassa, ja niin lankesin epäilemättä astumaan tusinalle erilaisia liikavarpaita (omistajat eivät onneksi olleet kuuloetäisyydellä). Kotona olen nykyään varovaisempi. Aihe oli viestinnän teoria. Puhun yksikössä, koska minun mielestäni viestintä yhteiskuntatieteenä on hukkumassa lukeuttomien miniteorioihin, joita tutkijat tarkastelevat tiukasti rajatuista leireistään. On paljon täysin turhanpäiväistä polarisointia ja eristäytymistä. Annoin esitykseni otsikoksi "Brendan epäonnen projekti", koska 1970-luvulla minut veti alalle juuri se, että viestinnän tutkimuksen kautta voisi jäljittää yhteisiä elementtejä maailman ymmärtämiseksi. Mutta se ei toteutunut silloin ja vielä vähemmän on yhteisyyttä nyt. Jos joku sellaista tohtii esittää, hänet leimataan armotta "modernin haikailijaksi" tai kukaties peräti "älylliseksi tyranniksi". Minua on kutsuttu molemmiksi.

Kun olin ensivierailullani Tampereella, Pertti ja Reijo veivät minut muumimuseoon, ja se oli menoa. Hurmaannuin silloin Tove Janssonin filosofiaan. Palasin mukanani pino muumikirjoja, -sukkia ja -pinsejä. No, tieto muumihulluudestani levisi pian tuttavapiiriin, ja niin sain ystäväiltäni Australiasta kolme jaardia muumikangasta. Tein siitä liivin, leikkelin kankaan niin, että olennot hyppelivät eri puolilla liiviä ja pinssit toimivat nappeina. Liivistä tuli verraton menestys. Tämä muumiliivi ylläni jakelin viisauksiani luennolla.

Luentoani seurasi kahdeksan tohtoriopiskelijan "tohtoriklinikka". He kertoivat suunnitelmistaan, ja minä yritin auttaa sekä vähän yleisempien pohdintojen että henkilökohtaisen ohjauksen avulla. Se oli hauskaa. Taaskin tapani vetää seminaareja – tyylini perustuu vahvasti keskinäisviestintään, joka tähtää ryhmän-

muodostukseen ja eräänlaiseen itsehoitoon, nykyään kaiketi puhuttaisiin ongelmakekseisestä oppimisesta – vaikutti ensin kaiketi uhkaavalta ja ahdistavalta, mutta tilanne kääntyi nopeasti eloiseksi keskusteluksi. On kyllä aika kiintoisaa, että niin paljon kuin viestinnän tutkimuksessa on puhuttu siirtoa vastaan ja jakamisen puolesta, opetustilanteet alalla perustuvat edelleen melko vahvasti siirtoon.

Kunniaa ja puheita ikävälillä 61-84

Oli kosolti erilaisia illallisia, joissa istuin järjestään pääpöydässä isoisten seurassa. Mukana olivat järjestään aina illan isännistö ja yliopiston rehtori (vaaleilla valittu professorien joukosta, lastenlääkäri, mainio seuramies ja ilmiselvästi moderni johtaja, joka aavistelee karikat ja luovii niiden välistä), riemutohtori (valpas 84-vuotias älykkö Göran von Bonsdorff) ja muut kunniatohtorit. Kunniatohtoreiden joukossa olivat lisäksi moskovalainen sosiaalipsykologi, nainen, virassa vuodesta 1956 (jo moinen survival-kurssi ansaitsee kunnioituksen), suomalainen diplomaatti ja vaikuttaja, Ruotsin entinen Suomen suurlähettiläs ja vaikuttaja, miehiä molemmat kuten vaikuttajista arvata saattaa, suomalainen antropologi joka kutsutaan suomalaisen kehitystutkimuksen äidiksi ja Liettuan entinen presidentti ja nykyinen parlamentin puhemies (tietysti mies). Minä oli nuorin: 61 vuotta. Muiden iät vaihtelivat 62:n ja 84:n välillä. Anthony Giddensin oli määrä olla seitsemäs, mutta hän ei päässyt tulemaan.

En pystynyt kunnolla keskustelemaan muiden kuin niiden kanssa, jotka suostuivat vapaaseen keskusteluun englanniksi. Olen itse amerikkalaiseen tapaan toivottomasti sitoutunut yhteen kieleen, ja minuun tekee aina vaikutuksen se, että Suomessa niin moni hallitsee useampia kieliä. Pääpöydän keskustelut keskeytyivät tiheään virallisilla puheilla. Niitä riitti.

Palaan riemutohtoriin (von Bonsdorff), sillä hän vei palan sydämeistäni. Hän piti puheita useampaan kertaan, kerran englanniksi ja toisen kerran suomeksi, ruotsiksi, venäjäksi, englanniksi ja latinaksi. Yhdessä puheessa hän kävi keskustelua isoisänsä sedän kanssa, joka kuulemma oli ollut paroni Suomen suuriruhtinaskunnassa. Isosetä ihmetteli, mitä maailmasta oli tulossa, jos ei enää ole edes tsareja... Göranin puheissa rivien välit uhkuivat sellaisia monimielisyyksiä, että minun osaksi irlantilainen sydämeni lämpeni heti. Ympärilläni olevat myös käänsivät minulle innolla muunkieliset osuudet. Niissä pantiin yleensä USA:ta halvalla, riemasuttavasti. Göran esitteli minulle miekkaansa. Se oli sama, jota hän oli käyttänyt 50 vuotta sitten – eikä se silloinkaan uusi ollut, sillä hän oli lainannut sen samaisen isosetänsä perintöjen joukosta. Miekka oli 150 vuotta vanha. Rauhan miehenä hän ei olisi uutta ollut halunnutkaan. Göranissa oli karismaa ja kipinää. Minusta oli hyvä, että hän sanoi olevan Suomelle kunniaksi, että maassa on yhä Lenin-museo. Poliittiset hepsankeikat eivät ymmärrä historiaa.

Harrastin osallistuvaa havainnointia ja havaitsin, että kaksi kunniatohtoria nukahteli melko säännöllisesti puheen kohteesta ja sisällöstä riippumatta.

Kiintoisan puheen piti myös yksi promovoiduista tohtoreista, Suomen ulkoministeri Erkki Tuomioja. Hän kehotti hillitsemään postmodernishenkistä yhteiskunnallista insinööri-ideologiaa. Hän pyrki elähdyttämään modernin perimmäistä sanomaa, uskoa ihmiseen ja hänen älynsä ja suunnittelukykynsä. Puhe jäi yleiseksi, tietenkä, mutta se jäi myös mieleen yrityksenä todella sanoa jotakin rituaalipuheessakin. Tuomioja oli muuten ainoa tohtori, joka ei suostunut kantamaan miekkaa.

Itse akti: miekkarituaaleja ja pyörtyjiä

Varsinainen promootioseremonia kesti kolmisen tuntia. Miespuolisilla tohtoreilla ja maistereilla oli sama asu: frakki mustine liiveineen. Naispuoliset maisterit olivat valkoisissaan, tohtorit mustissaan. Kaikki muut paitsi riemu- ja kunniatohtorit (Luojan lykky) seisoivat koko seremonian ajan, kulkien sitten serpentiininä hakemaan oppineisuutensa merkit ja palasivat paikoilleen kuuntelemaan puheita, runoja ja musiikkia, joka oli tarkoin harkittu yhdistelmä vanhaa ja tätä tilaisuutta varten luotua. Kaksi naista pyörtyi, neljän täytyi etsiä itselleen istuin, ja yksi miehistä hoippui mutta pystyi käsiä nyrkkiin pusertaen pysymään joten kuten pystyssä. Tohtorinhatun paikasta ei kenelläkään syntynyt epäselvyyttä, mutta muiden arvomerkin vastaanotto vaati kieltämättä sen harjoituksen, mikä miekanhiojaispäivänä käytiin läpi jopa tuskallisen hitaasti.

Selvisin kunnialla, mutta dokumentteja minulla ei tilaisuudesta toistaiseksi ole. Video on luvattu, kuvia ei saanut ottaa. Olen varmuuden vuoksi otattanut itsestäni kuvan täällä kotona heti kun miekka saapui. Se lähetettiin perässä, sillä minulla ei ollut rohkeutta kokeilla JFKn kentän sallivuutta. Stuart Hall kuulemma vei miekkansa Tampereelta muassaan. Hän otti sen haasteena, mutta Heathrow saattaa olla astetta sallivampi paikka kuin JFK. Ihmisen pitää olla valmis haasteisiin, mutta haasteilla on rajansa.

Kärsimyspuheet ja tanssi rehtorin johdolla

Lienen epäjohdonmukainen kuin mikä, mutta minun täytyy vielä muistaa kertoa miekanhiojaisista. Ne järjestettiin tsaarinaikaiselta vaikuttavassa rakennuksessa, joka kuulemma on nykyään Ruotsalainen klubi. Puheita oli taas aivan riittämiin, samoin ruokaa, mutta varsinainen hiominen oli melkoinen näytelmä, jossa "avecit" joutuivat töihin pyörittämään tahkoa, jonka nesteenä oli shampanjaa. Jokainen miekan hioja piti pienen puheen, kuka paljon kärsineelle vaimolleen, kuka laitokselleen, kuka taas totesi koko homman olevan uskomattoman huojennuksen aihe. Itse asiassa kaikilta näytti olevan pallo enemmän tai vähemmän hukassa. Hommaa ei ollut harjoiteltu, ja aika monesta se taisi tuntua vähän lapselliseltakin. Joku naistohtori huolestui kovasti, miten käy lattialle, joka kostui shampanjasta.

Promootiotanssiaiset tarjosivat taas yllätyksen amerikkalaisressukalle joka odotti näkevänsä rockia. Mitä vielä. Suuri osa promovoiduista oli harjoitellut viikoja etukäteen tansseja, jotka olivat peräisin 1600-, 1700- ja korkeintaan 1800-luvuilta. Valtaosa tanssijoista oli nuoria maistereita, mutta joukkoa johti yliopiston rehtori ja eturintamassa tanssi myös promoottori. Minä nautin katselusta, mutta vähintään yhtä paljon nauttivat silmin nähden tanssijat, jotka tunsivat kaiketi olevansa vielä yhden uuden akateemisen ominaisuuden haltijoita. Viivyin juhlassa tuntia kauemmin kuin olin kuvitellut, niin näyttävä tuo esitys oli.

Kaiken kaikkiaan olen ollut vain yhdessä vastaavassa tilaisuudessa jossa kaikki asianosaiset tempautuvat mukaan tilaisuuden kulkuun yhtä vahvasti: Oruro-festivaalit Boliviassa. Kokonaisen kaupungin kaikki asukkaat harjoittelevat kuusi kuukautta omia osuuksiaan, jotta kaikilla olisi mukavaa.

Viimeisen päivän picnic tehtiin Suomenlinnan linnoitussaarelle parituntisen saaristopurjehduksen jälkeen. Maisteripromovoidut taivuttivat haitarinsoittajan soittamaan samat tanssit kuin edellisenä iltana, ja niin sain nauttia samasta näytelmästä uudelleen, vaikka tunnelma oli nyt toki tyystin toisenlainen. Nuoret olivat "merihenkisissä asusteissaan" ja ylioppilaslakeissaan (jotka amerikkalaiseen silmään näyttävät junatarkastajan päähineeltä) – ja ehkä shampajakertymääkin oli veressä runsaammin kuin edellisiltana. Laivassa laulettiin ymmärtääkseni koko

akateemisten laulujen valikoima alusta loppuun. Minuun teki vaikutuksen se yhteisöllisyys, joka näiden ihmisten kesken oli syntynyt promootiojuhlien aikana, vaikka he olivat valmistuneet eri aikoina ja eri aineista. Ketään ei jätetty syrjään.

Epilogi

Kuten tavallisesti Suomen-matkan jälkeen olin taas ensimmäisen viikon ajan todella kitkerä Yhdysvalloille. Minusta oli miellyttävää katsoa BBC:n uutisia USA:n pinnallisten tv-kanavien sijasta. Minusta oli mukavaa saada edes Suomessa jonkinlainen kuva siitä, mitä oli tapahtumassa Afrikassa, Latinalaisessa Amerikassa ja Euroopassa. Minua kiehtoivat se, miten useasti ja luontevasti ihmisten puheisiin pujahtivat sanat etiikka ja yhteiskunnallinen vastuu. Minusta oli miellyttävää ajatella, että jossakin päin maailmassa jokamiehen oikeudet ovat todella kunniaansa. Minusta on miellyttävää, että jokaisella suomalaisella on yhä kohtuullisen hyvä oikeus terveytensä huoltoon ja hän voi ajatella vanhuutta ja heikkoutta ilman pelkoa – vaikka isäntäni olivatkin innokkaita kertomaan, miten hyvinvointivaltiota on kaiverrettu. Minusta on uskomattoman ihanaa, että vanhemmat voivat niin halutessaan työpaikkaansa menettämättä pitää kolme vuotta vanhempainlomaa. Nautin siitä, että koulutusta yhä arvostetaan siksi, että se valistaa, ei siksi, että se tuo etuja. Ja vaikka kapitalismin kirot ovat kiistatta Suomessa vahvistuneet, järjestelmä pitää ne yhä joten kuten kurissa.

Näin jälkeensä tuntuu myös ainoastaan eksoottiselta se, että kohtuullisen hintava – näin ymmärsin – hotellini tarjosi minulle peräti kaksi kanavaa selvää, rihvohkoa pornoa. Aluksi se kiistatta shokeerasi. Oli heteroa ja homoa, kaiketi vieraiden tarpeiden mukaan. Voin kuvitella, miten amerikkalaiset fundamentalistit riehuisivat, jos osuivat tällaiseen hotelliin. Olen toki tietänyt, että tällaisia filmejä esitetään pitkin Pohjoismaita ja Hollantia, mutta ne eivät olleet osuneet kohdalleni varhemmilla matkoillani. Sukupuoliasiat ovat kaiketi sen verran luonnollisia ja arkisia kuin – sellaisiksi nämä filmit ne kiistatta tekevätkin – ettei kukaan kahada pornofilmejä.

Yhdysvalloissa tällaiset asiat eivät ole alkuunkaan luonnollisia, päinvastoin kulttuuriseenkin sukupuoleen liittyy yhä vahvoja jännitteitä. Paluutani seuraavana päivänä miespuolinen kollega ärtyi minuun kokouksessa, koska "naiset tuntuvat täällä olevan koko ajan äänessä". Kuitenkin minulla vain sattui olemaan hänen esittelemänsä asiaan mielipide ja luonnollisesti sellainen, joka ei osunut yksiin hänen kantansa kanssa. En pitänyt palopuhetta, mutta sanoin kantani. "An American Daughter" -elokuvassa arkkiatrin virasta rumasti syrjäytetty nainen toteaa: "Vaikka on lakeja ja asetuksia ja pientä edistystäkin, naiset leijuvat yhä ilmassa". Hän on oikeassa.

En suinkaan kuvittele, että elämä Suomessa on ruusuilla tanssimista, kaukana siitä. Mutta edelleenkin sanon, että niistä yli 30 maasta, joissa olen käynyt Suomi puhuttelee minua monipuolisimmin. Se osoittaa, että inhimillisellä potentiaalilla on yhä mahdollisuutensa. Toin matkamuistona ison korillisen uskoa tulevaisuuteen. Ja itseänikin. Ensi kerran aikoihin huomaan, että minulla ehkä onkin jotakin sanottavaa viestinnän tutkimuksessa, että kenties olen vaikuttanut joidenkin ihmisten ammatillisiin näkemyksiin. Ensi kerran aikoihin olin ylpeä siitäkin, että olen tällä alalla. Tulini kotiin melkein vaikuttuneena siitä, että valintani kunnia-tohtoriksi oli oikeutettu. Siitä kiitos isännille ja ystäville, vanhoille ja uusille.

Brenda Dervin, professori ja nyt myös kunnia-tohtori,
Ohio State University, Yhdysvallat.
(Suomennos Ullamaija Kivikuru)